

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.023/2012/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Molnár Iván ügyvéd ügyintézése mellett a dr. Molnár és dr. Bata Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (címe) I. rendű és II. rendű alperes neve (címe) II. rendű felpereseknek, a dr. Szentkirályi József ügyvéd ügyintézése mellett a 230. számú Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt Magyar Biztosítók Szövetsége (címe) alperessel szemben kártérítés megfizetése iránt indított perében a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 11.P.20.174/2010/41. számú ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 42. sorszám és az alperes részéről 44. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperes által a II. rendű felperes részére fizetendő tőkeösszeget 2 000 000 (kétmillió) Ft-ra leszállítja. Mellőzi az alperes kötelezését a II. rendű felperes javára perköltség fizetésére, s egyben kötelezi a II. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 100 000 (egyszázezer) Ft perköltséget. Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 100 000 (egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget, továbbá kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a II. rendű felperesnek 63 500 (hatvanháromezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperesek házastársak.

2008. május hó 23. napján az I. rendű felperes közlekedési balesetet szenvedett, amikor az általa vezetett személygépkocsit egy ismeretlen gépjárművezető a ...-es számú főút 100 km + 550 méter szelvényében nagy sebességgel megelőzte, s elé hirtelen jobbra történő besorolással tért vissza. Az I. rendű felperes az ütközést csak jobbra történő kormányzással tudta elkerülni, melynek következtében a jobb oldali kavicsos útpadkára

részben lehaladt, majd hirtelen balra kormányzott, amikor megcsúszott és átsodródott a menetirány szerinti bal oldali forgalmi sávba, ahol személygépkocsija frontálisan ütközött a **K. I.** által vezetett személygépkocsival; az ütközés következtében **K. I.** a helyszínen életét veszítette. A közúti baleset okozójának kiléte nem volt megállapítható.

A baleset következtében az akkor 48 éves I. rendű felperes 8 napon túl gyógyuló súlyos, életveszélyes sérüléseket szenvedett el, így súlyos koponyasérüléseket és agysérülések következtében kialakult súlyos oxigénhiányos agykárosodást, ami miatt éberkóma állapotba került: teljesen tájékozatlan, szóbeli kommunikációra képtelen, gondolkodási funkciói súlyosan károsodtak, kritikai ítélőképességgel nem rendelkezik, praktikus ismeretei nincsenek, magatehetetlen, önmaga ellátására képtelen, táplálni, öltöztetni, fürdetni és folyamatosan mozgatni kell, állandó pelenkázásra szorul.

Az I. rendű felperest 2008. május hó 23. napjától 2008. október hó 9. napjáig a Megyei Kórház különböző osztályain ápolták, majd egy hétig a "**N**" Város Önkormányzat Rehabilitációs Szakkórháza és Rendelőintézet Rehabilitációs Osztályán kezelték. Ezt követően 2008. december hó 3. napjáig ismét a ... Kórház krónikus belgyógyászati osztályára került, ahonnan a II. rendű felperes a közös családi házukba szállította, s ott őt gondozza, ápolja.

A Szolnoki Városi Bíróság az 1.P.20.478/2009/9. számú ítéletével az I. rendű felperest cselekvőképességet kizáró gondnokság alá helyezte, gondnokául a gyámhivatal a II. rendű felperest rendelte ki.

Az alperes peren kívül megfizetett az I. rendű felperesnek 10 000 000 Ft és a II. rendű felperesnek 4 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést, ezen túlmenően az I. rendű felperesnek ápolás, élelemfeljavítás, gyógyszer, kötszer, krémek és gyógyászati segédeszközök térítésére 842 593 Ft-ot, valamint 2009. október hó 1. napjától kezdődően havi 80 000 Ft járadékot folyósít, amelynek összegén belül 50 000 Ft az ápolás díja, 20 000 Ft a gyógyszer- és 10 000 Ft az élelemfeljavítás költsége.

Az I. rendű felperest 2009. május-november hónapok során négy alkalommal a Neuro Rehabilitáció Magánklinika ... Intézetében repetitív transzkraniális mágneses stimuláció kezeléseknél, vibrációs mozgásban, masszázsból és egyéni tornában részesítették. A szállítást részben a mentőszolgálat, részben pedig a házi beteggondozó szolgálat végezte. Az I. rendű felperes neurológiai rehabilitációs kezelésének - amelynek költsége összesen 719 240 Ft volt - eredményeként elmeállapotában minimális javulás következett be. 2010. tavaszán az I. rendű felperest egy "**cs**"-i intézetben mágneses terápiás, valamint akupunktúrás és akupresszúrás kezeléseknél részesítették, amelyek költsége 184 000 Ft volt. 2010. júniusa és 2011. májusa között az I. rendű felperest havi rendszerességgel "**b-i**" magán klinikákon és gyógykezelőcentrumokban kezelték, ennek költsége 1 365 000 Ft volt. 2011. év őszén a gyógykezelés további 397 900 Ft, illetőleg 148 700 Ft költséggel járt. 2009. májusától 2011. októberéig összesen 2 814 140 Ft-ba került az I. rendű felperes gyógykezelése, amelynek eredményeként az I. rendű felperes bal oldali alsó-felső végtagjában spontán mozgás indult meg, bal karját felszólításra emeli, ujját nyújtja, hajlítja, a bal alsó végtagját térdízületben hajlítva nyújtja, bal lábfejét mozgatja. Felültetve fejét tartja, arcán mosoly

jelent meg. Az intenzív mozgásterápiával a mindennapi ellátásában hátrányt jelentő üzleti merevsége megelőzhető. 2011. november hó 1. napjától az I. rendű felperes gyógykezelésének költsége havi 90 000 Ft.

Az I. rendű felperes telefonra 18 500 Ft-ot költött, a kerítésfonat és festék költsége 5 134 Ft (2010. április hó 30.), a tisztítószer, mosópor, papírszalvéta, egészségügyi papír, borotvapenge, arcszesz és tusfürdő költsége 58 328 Ft (2009. február hó 23.), a szobavécé költsége 5 900 Ft (2010. szeptember hó 29.) volt.

Az I. rendű felperes állapota által szükségessé tett élelmiszerfeljavítás költsége 2010. április hó 1. napjától havi 20 000 Ft, a rendszeresen fogyasztott gyógyszerek költsége havi 30 000 Ft. A gyógykezelésekre történő szállítás - amelyet a II. rendű felperes végez személygépkocsival - többletköltsége 2011. december hó 1. napjától havi 10 000 Ft. A II. rendű felperes esetenként **P.B.R.** gyermekük segítségével ápolja, gondozza állandó jelleggel az I. rendű felperest az otthonában, ami az ő teljes körű ellátását jelenti. Ennek többletköltsége 2011. december hó 1. napjától havi 80 000 Ft. A baleset időpontjában 45 éves II. rendű felperes 2008. május hó 23. napjától abbahagyta a munkát a házastársa ápolása érdekében. A korábbi életvitele teljesen átalakult, az ápolással járó fizikai, érzelmi és pszichés terhek hatalmas súlyként nehezedenek rá.

A felperesek keresetükben az I. rendű felperes részére további 15 000 000 Ft, a II. rendű felperes részére további 10 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérték kötelezni az alperest. Az I. rendű felperes módosított vagyoni kárigénye arra irányult, hogy az alperes térítse meg a gyógykezelései miatt felmerült 2 940 140 Ft, a telefonhasználat miatti 18 500 Ft, a festés, felújítás miatti 5 134 Ft, a tisztítószer vásárlásával felmerült 58 328 Ft és a szobai vécé miatti 5 990 Ft költségét. 2010. április hó 1. napjától az élelmiszerfeljavítás többletköltsége miatt havi 20 000 Ft és a gyógyszerek költsége miatt havi 30 000 Ft járadékra is igényt tartott. Az ápolás és gondozás költségeire 2011. januártól havi 80 000 Ft, továbbá 2011. november hó 1. napjától utazási többletköltség címén havi 10 000 Ft, a gyógykezelés költségei miatt pedig havi 105 000 Ft járadékot követelt.

Az alperes ellenkérelmében a felperesek további nem vagyoni kárigényének a teljes elutasítását kérte, míg az I. rendű felperes további vagyoni kárigényét részben elismerte. Az alperes az I. rendű felperesnek az eddigi rehabilitációs kezelése miatt bekövetkezett költségek megtérítésére irányuló keresetének az elutasítását kérte. Álláspontja szerint a számlákból nem derül ki, hogy azok milyen szolgáltatást takarnak. A kezelések miatti állapotjavulás nem egyértelmű, azok egészségügyi ellátás keretébe nem tartoznak, így a kezelések gyógyászati eredményei még nem igazoltak. A kezelést végző orvos tanúsította a saját - jelentős ellenszolgáltatásért végzett - kezelése hatásosságát, ami objektív bizonyítékként nem fogadható el. Figyelemmel azonban az I. rendű felperes jelenlegi állapotára, a rendszeres tornáztatása, kimozgatása, masszázs indokolt lehet, így az alperes rehabilitációs többletköltség címén a jövőre nézve havi 50 000 Ft-ot elismert. Nem vitatta a havi 80 000 Ft gondozási díjigényt sem és az e címen általa folyósított járadékot 2011. november hó 30. napjáig ezen összegre ki is egészítette. Elismerte és 2011. november hónapra meg is térítette az I. rendű felperesnek a havi 10 000 Ft közlekedési többletköltség címén érvényesített járadékigényét. Az I. rendű felperes ezt meghaladó

járadékigényének és egyéb költségei megtérítésének az elutasítását kérte, így vitatta a telefonhasználat miatti költségigényt, a nem egyértelmű rendeltetésű vécévásárlás költségét, valamint a festés és tisztítószeres vásárlása címén előterjesztett igényt.

Az elsőfokú bíróság a 41. sorszám alatt meghozott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a II. rendű felperesnek 6 000 000 Ft nem vagyoni kártérítést és ennek 2008. május hó 23. napjától járó késedelmi kamatát, továbbá az I. rendű felperesnek 2 878 630 Ft kártérítést és ennek 2010. július hó 1. napjától járó késedelmi kamatát. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek

- 2010. április hó 1. napjától havonta minden hónap 10. napjáig élelemfeljavítás címén 20 000 Ft és gyógyszerköltség címén 30 000 Ft-ot, valamint 2011. november hó 30. napjáig lejárt járadékként 15 napon belül 160 000 Ft-ot,
- 2011. november hó 1. napjától havonta minden hónap 10. napjáig gyógykezelés címén 90 000 Ft-ot,
- 2011. december hó 1. napjától havonta minden hónap 10. napjáig ápolás címén 80 000 Ft-ot és közlekedési költség címén 10 000 Ft-ot,

amelyet meghaladóan a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 300 000 Ft perköltséget, ahogy kötelezte az alperest is, hogy fizessen meg a II. rendű felperesnek 15 napon belül 300 000 Ft perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy térítsen meg a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának felhívására 61 725 Ft előlegezett költséget és megállapította, hogy a le nem rótt 900 000 Ft kereseti illetéket az állam viseli.

Határozatának indokolása szerint az alperes kártérítési felelőssége nem volt vitatott a perben, annak alapján a perindítást megelőzően már teljesítésre is sor került. Az I. rendű felperesnek így fizetett nem vagyoni kártérítés a balesetkori társadalmi-gazdasági viszonyokat figyelembe véve arányban állt az elszenvedett nem vagyoni hátránnyal: az életében bekövetkezett jelentős változással, melynek következtében az éberkómás állapotában teljesen tájékozatlan, gondolkodási funkciói súlyosan károsodtak, mások teljes körű gondozására, ellátására szorul. A perben felmerült bizonyítékok alapján megállapítható, hogy az I. rendű felperesnek már kifizetett nem vagyoni kártérítés a nem vagyoni hátrány csökkentéséhez szükséges mértéket elérte, magasabb összeg nem indokolt, ezért az I. rendű felperes ez irányú keresetét az elsőfokú bíróság elutasította. A II. rendű felperes nem vagyoni kártérítésre irányuló keresete részben, 6 000 000 Ft erejéig volt alapos, ugyanis a pert megelőzően megfizetett 4 000 000 Ft kártérítés nem állt arányban a megváltozott életkörülményei miatt elszenvedett hátránnyal.

Az I. rendű felperes vagyoni kártérítés iránti igénye túlnyomórészt alapos volt. A gyógykezelés költségei számlákkal voltak igazoltak. Ezen kezelések az I. rendű felperes állapotának javulásához vezettek, illetve a gondozását nehezítő állapotrosszabbodást akadályoztak meg. A beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény a kezelések szükségességét és azok részbeni eredményességét igazolta, így nemcsak a kezeléseket végző magánklinika kedvező véleménye állt az elsőfokú bíróság rendelkezésére, hanem az azt alátámasztó szakvélemény is. A szakértő több alkalommal is vizsgálta az I. rendű felperest és készített állapotáról szakvéleményt. A gondnokság alá helyezés iránti perben készített és a 12. sorszám alatti szakvéleményhez képest a 26. sorszám alatti

szakvéleményében a szakértő az I. rendű felperes végtagjában már olyan, az alkalmazott neurorehabilitációs kezelések eredményeként bekövetkezett pozitív irányú állapotváltozásokat írt le, amelyek költségeinek az igénylése ezáltal megalapozott és jogszerű. Ugyanezen szakvéleményében a jövőre nézve is indokoltnak tartotta a hasonló gyógykezelések elvégzését, melyekkel - többek között - megelőzhető az I. rendű felperes gondozását nehezítő izületi merevség. A 34. sorszám alatt becsatolt Országos Orvosi Rehabilitációs Intézet levele bár azt igazolja, hogy a társadalombiztosítási ellátás keretében az I. rendű felperesnél alkalmazott kezeléseket nem végzik, azok hatásosságát semmilyen tudományosan igazolt bizonyíték nem támasztja alá, ennek azonban ellentmond a beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény, valamint a **"s-i"** intézet vezetőjének és a **"S" Bt.** neurológusának becsatolt igazolása, melyek az I. rendű felperesnél a szakértő által is megállapított pozitív változásokat rögzítették. A gyógykezelések számlákkal igazolt költsége 2009. május és 2011. október hónapjai között összesen 2 814 140 Ft volt. A költségek között az elsőfokú bíróság elszámolhatónak tartotta az I. rendű felperes **S-ba** történő szállításának költségeit is a II. rendű felperes nyilatkozata és a szállítást alátámasztó számla alapján. 2011. november hó 1. napjától kezdődően havi 90 000 Ft járadékot ítélt meg az elsőfokú bíróság a korábbi és igazolt költségek alapján szemben az alperes által elismert 50 000 Ft-tal.

Az alperes az I. rendű felperesnek élelemfeljavítás, gyógyszerköltség és ápolás címén járadékot folyósít. Az emelt összegű járadékigény nem volt eltúlzott, amiből a gondozásért járó járadék összegét az alperes is elismerte, megtérítve a két összeg közötti különbözetet. Az alperes 10 000 Ft/hó közlekedési költséget szintén elismert. Az élelemfeljavítás és gyógyszerköltség miatt 2010. április hó 1. napjától emelt összegben érvényesített járadékigényt is alaposnak találta az elsőfokú bíróság. Az I. rendű felperes gyógyszerkészleteit házi orvos, azok árát és mennyiségét gyógyszertár igazolta. Az időközbeni köztudomású áremelkedésre is figyelemmel 2010. január hó 1. napjától 2011. november hó 30. napjáig terjedő időre a járadékkülönbözet megfizetésére is kötelezte az alperest.

A további költségigények közül az elsőfokú bíróság a telefonhasználat többletköltségét elfogadta, melyet a rendszeres gyógykezelésekkel szükségszerűen együtt járó időpont-egyeztetések miatt reálisnak ítélt. Az 58 328 Ft összegű számlából mérlegeléssel 40 000 Ft-ot talált megállapíthatónak, s ezt meghaladóan a keresetet elutasította, ugyanis a borotvapenge és az arcszesz vásárlása az I. rendű felperes balesete nélkül is ugyanúgy szükséges lett volna. A vécévásárlás költsége is megtérítendő, mert a II. rendű felperes előadása szerint olyan szobai vécé beszerzésére került sor, melyet az egyébként felültethető I. rendű felperes a pelenkázása ellenére is használhat. A kerítésfonat és festék beszerzése a balesettel nem állt okozati összefüggésben, ezért az azokkal összefüggő igényt az elsőfokú bíróság elutasította.

Az I. rendű felperest a pervesztessége arányában marasztalta az alperes perköltségében, míg az alperest a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű felperes perköltségének a viselésére, valamint az előlegezett szakértői költségek megtérítésére. A felperesek költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége folytán a le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű felperes és az alperes terjesztettek elő fellebbezést.

Az I. rendű felperes az ítélet részbeni megváltoztatását és a nem vagyoni kártérítés iránti keresetének történő helyt adást kérte. Álláspontja szerint az állapotában bekövetkezett változás, az életkora és családi körülményei, a belátási képességének az elvesztése és az időközben elszenvedett számos súlyos betegsége, magatehetetlensége, 100 %-os munkaképesség-csökkenése indokolja a további nem vagyoni kártérítés iránti követelését, mert csak ez arányos az egészséghez és a testi épséghez való jogának súlyos megsértése miatt elszenvedett hátrányokkal. Hivatkozott a BH 1993/ 742., az EBH 2002/789. és a Legfelsőbb Bíróság Pf.III.24.778/1999/7. szám alatti eseti döntéseire.

Az alperes az ítélet részbeni megváltoztatását és elsődlegesen a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítés iránti keresetének az elutasítását, valamint az I. rendű felperes javára megítélt 2 878 630 Ft vagyoni kártérítés iránti igény elutasítását, továbbá az élelemfeljavítás- és gyógyszerköltség címén megállapított járadék 10 000 Ft-ra, illetőleg 20 000 Ft-ra, míg a gyógykezelés címén megállapított járadék havi 50 000 Ft-ra történő leszállítását kérte a lejárt járadékkövetelés elutasítása mellett. Másodlagosan a II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés utáni kamatkövetelés elutasítást kérte. Álláspontja szerint a II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés eltúlzott, az nem áll arányban az elszenvedett hátrányokkal. A gyógykezelés költségeivel összefüggésben fenntartotta, hogy a kezelések hatásosságát semmilyen tudományosan igazolt bizonyíték nem támasztja alá. Az élelemfeljavítás többletköltsége nem haladja meg a havi 10 000 Ft-ot, hiszen az I. rendű felperes a tápszert térítésmentesen kapja, s a pépes ételek fogyasztása az előbbinél nagyobb többletkiadással nem jár. A gyógyszerköltségek a megítélt összegben nem kerültek bizonyításra figyelemmel arra is, hogy az I. rendű felperes az üzemi balesetére tekintettel térítésmentesen jogosult a balesettel összefüggő gyógyszerekre és segédeszközökre. Ezen okok miatt válik alaptalanná a lejárt járadék megítélése is. A rehabilitációs kezelések összege túlzott, a szükséges masszázs és torna költsége havi 50 000 Ft-ból finanszírozható.

A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az első fokú ítélet helybenhagyását kérték az alperes által támadott részben. A II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés arányban áll az őt ért hátrányokkal, s az után a késedelmi kamat is megilleti a Ptk. 360. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel. A gyógykezelések szükségességét a beszerzett bizonyítékok alátámasztják, ahogy indokolt az élelemfeljavítás és a gyógyszerköltség megtérítése is a megítélt összegben. Ugyancsak indokolt a gyógykezelés havi 90 000 Ft-os költsége, amelyet az elsőfokú bíróság az elmúlt időszak átlaga alapján határozott meg, s amelyet a tényleges kiadások meghaladnak.

Az ítélet a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, és a Pp. 253. §-ának (3) bekezdésére figyelemmel fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az I. rendű felperes vagyoni kártérítési igényét részben elutasító, valamint az annak helyt adó s az alperes által nem vitatott rendelkezését, ahogy a II. rendű felperes nem vagyoni kártérítési követelését

részben elutasító rendelkezését. Az ítélet tábla az I. rendű felperes fellebbezését alaptalannak, az alperes fellebbezését kisebb részben alaposnak találta a következők szerint:

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta, ám az abból levont következtetéseivel részben nem értett egyet az ítélet tábla.

Az I. rendű felperest a perbeli baleset következtében személyhez fűződő jogsérelem érte, nevezetesen a Ptk. 76. §-ában nevesített egészséghez való joga sérült. Az ítéletkezési gyakorlat szerint a nem vagyoni kárpótlás mértékének meghatározásánál a károsult személy körülményeit, életkorát, a társadalomban elfoglalt helyzetét, a káreseménynek a károsult személyével való összefüggéseit kell döntő súllyal értékelni. A nem vagyoni kárpótlás egyik funkciója a kompenzáció, azaz a személyi sérelem, a hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. A kompenzáció a tönkretett életlehetőségeket helyettesítő, kiegyensúlyozó, az elvesztett helyett más nemű előnyt nyújtó funkciót tölt be. A nem vagyoni kárpótlás mértékének megállapításánál a sérelem súlyát és a következmények súlyosságát kell figyelembe venni, nem hagyható figyelmen kívül az összeg meghatározásánál a hasonló következményekkel járó, korabeli káreseményekkel kapcsolatos ítéletkezési gyakorlat és az annak megfelelő egységes megítélés követelménye sem. A nem vagyoni kártérítés mértékét ugyanis olyan összegben kellett megállapítani, amely kifejezi a károsultat ért valamennyi hátrányt, és egyben alkalmas a hátrányos következmények enyhítésére, a teljességgel elnehezült életvitel elviselésének a megkönnyítésére. Az elsőfokú bíróság helyesen vette számba és értékelte az I. rendű felperes esetében bekövetkezett kompenzálandó hátrányokat, amely szempontokat egyenként és összességében értékelve megfelelően foglalt állást akként, hogy az alperes által peren kívül teljesített nem vagyoni kártérítés összege szükséges, de egyben elegendő is az általa elszenvedett hátrányok kiegyensúlyozásához.

Az I. rendű felperes által a fellebbezésében hivatkozott jogesettel (Legfelsőbb Bíróság Pf.III.24.778/1999/7.) összefüggésben utal arra az ítélet tábla, hogy az összehasonlításra nem volt alkalmas a perbelivel, ugyanis az ottani károsult 9 éves korában szenvedte el rendkívül súlyos sérüléseit, melynek következtében kialakult egészségkárosodása miatt az önálló életvitelre teljességgel alkalmatlanná vált és egész életében mások gondozására szorul. Az I. rendű felperes a károsodást ezzel szemben az élete derekán - 48 éves korában - szenvedte el, ennél fogva az életminőség rendkívüli romlásában megmutatkozó változás nem az emberi élet korai szakaszában következett be, míg a felhívott jogeset károsultja véglegesen elesett a teljes emberi élet megvalósításától, s a személyiség tartalmát adó önmegvalósítás lehetősége helyett másoktól függő, rendkívül korlátozott, úgyszólván csupán biológiai Ft összegű nem vagyoni kártérítés nem szolgáltatathatót alapot az I. rendű felperes részére az elszenvedett immateriális hátrányokért fizetett kártérítés összegének a felemeléséhez.

Az elsőfokú bíróság a II. rendű felperest megillető nem vagyoni kártérítés összegét a Pp. 206. §-ának (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően, s nem az őt ért nem vagyoni károk jellegéhez, súlyosságához i életet élhet. Ezen két eset közötti különbség olyannyira szignifikáns, hogy a másik perben egy 10 évvel korábbi káresemény miatt megítélt 7 000

000 igazodóan, azzal arányban állóan állapította meg. A nem vagyoni károk súlyosságával kapcsolatban kétségtelen tény, hogy az I. rendű felperesnek a baleset következtében kialakult magatehetetlen, önmaga ellátására képtelen állapota a II. rendű felperest a korábban megszokott mindennapi életének jelentős megváltoztatására kényszerítette. Ezen kívül köztudomású tényként fogadható el, hogy a II. rendű felperes számára súlyos lelki megterhelést jelent, miszerint a közeli hozzátartozójának kiszolgáltatott, önálló cselekvésre és beszédre képtelen állapotával folyamatosan szembesülnie kell. Ez az érzelmi teher tőle jelentős helytállást követel meg a mindennapi szokásos tevékenységek során tekintettel arra is, hogy az I. rendű felperes gondozását, ellátását zömmel maga végzi, ami a napi időbeosztását hátrányosan befolyásolja, a pihenésre és kikapcsolódásra fordítható szabadidejét csökkenti. Emiatt az alperes által peren kívül megfizetett nem vagyoni kártérítés nem áll arányban a II. rendű felperes által elszenvedett hátrányokkal, az nem alkalmas az őt ért s várhatóan hosszabb időszak alatt jelentkező immateriális hátrányok kiküszöbölésére, vagy legalábbis csökkentésére. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság által megítélt összegű nem vagyoni kárpótlást eltúlzottnak találta az ítéletábra, az meghaladta ugyanis a bekövetkezett immateriális hátrányok kompenzálásához szükséges mértéket, s nem felelt meg az egységes megítélés követelményének sem; itt csupán általános jelleggel utal az ítéletábra az oxigénhiányos állapotban született s ezáltal magatehetetlen gyermekek szülei részére megítélt nem vagyoni kártérítések nagyságára. A II. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányok kompenzációjára a káresemény bekövetkeztekor fennálló ár- és értékviszonyokra tekintettel 6 000 000 Ft szükséges, de egyben elegendő is. Figyelemmel az alperes által peren kívül teljesített 4 000 000 Ft-ra, további 2 000 000 Ft s annak kamatai az az összeg, ami a II. rendű felperest még ezen a címen megilleti.

Az elsőfokú bíróság megfelelően megindokolta a gyógykezelés költségeivel kapcsolatban elfoglalt álláspontját, amellyel összefüggő döntése a perben beszerzett bizonyítékok helytálló értékelésén alapult. Az alperes érvelése szerint az I. rendű felperes által igénybe vett kezelések hatásosságát semmilyen tudományosan igazolt bizonyíték nem támasztotta alá. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor azt is rögzíteni kell, hogy ezeknek a kezeléseknak a hatásosságát semmilyen tudományosan igazolt bizonyíték nem is cáfolta. A perben beszerzett együttes orvosszakértői vélemény és annak kiegészítése, valamint az elsőfokú bíróság által is hivatkozott további bizonyítékok alapján megnyugtatóan megállapítható volt, hogy ezek a kezelések egyértelmű, még ha kismértékű pozitív változást idéztek elő az I. rendű felperes állapotában, illetőleg megakadályozták annak romlását, amely körülmények miatt a kezelések szükségtelennek nem voltak tekinthetők. Az I. rendű felperestől - akit az államilag finanszírozott egészségügyi ellátás keretein belül rehabilitálásra alkalmatlannak találtak (miként erről nyilatkozott a II. rendű felperes a 2010. április hó 26. napján megtartott tárgyaláson) - nem vitatható el azon joga, hogy az állapotában kedvező változást előidéző, vagy pedig annak romlását megakadályozó, s a társadalombiztosítás által nem finanszírozott kezeléseket igénybe vegye. Az alperes a kezelések igénybevételével összefüggésben felmerült üzemanyagköltséget elfogadta (39. sorszám alatti észrevétele), míg a mentőszállítás költségét önmagában az indokolta, hogy ezekre a kezelésekre kizárólag magánklinikákon kerülhetett sor, lévén azokat az OORI sem alkalmazza, így azokra a térítésmentes mentőszállítást megalapozó szakorvosi beutaló sem volt adható.

Az egyösszegű vagyoni kártérítés további tételeivel összefüggésben az ítélet tábla mindössze visszautal az első fokú ítélet indokaira azzal, hogy az ott írtakkal minden tekintetben egyetért (a WC vásárlása miatt érvényesített igényt maga az alperes sem vetette el a 39. sorszám alatti beadványában, mindössze további magyarázatra tartott igényt, amelyet a felperesek megadtak a 2011. november hó 16. napján megtartott tárgyaláson).

A járadékigényen belül az élelmezés feljavításával összefüggő követelés megalapozottságát a háziorvos 38. sorszám alatt becsatolt igazolása és a felperesek által becsatolt számlák igazolták tekintettel arra, hogy az I. rendű felperes az e célra szolgáló tápláló italt kihányja, s emiatt egyéb módon kell biztosítani az energiában és vitaminokban gazdag folyékony táplálkozását. A gyógyszerekkel kapcsolatos járadékigény megalapozottságát kellően bizonyította az ugyancsak 38. sorszám alatti háziorvosi igazolás és gyógyszerertári kimutatás annak megjegyzésével, hogy a per korábbi szakaszaiban ömlesztve becsatolt gyógyszerertári számlák az előbbiek tükrében nem tekinthetők teljes körűeknek (pl. azok egyikén sem tűnik fel a Betadin oldat, a fecskendők vagy a tisztítókendők, holott azokra az I. rendű felperesnek a csatolt háziorvosi igazolásból kitűnően szüksége van). A gyógykezeléssel összefüggő költségtérítő járadék indokoltága kapcsán az ítélet tábla csupán visszautal a két bekezdéssel fentebb írtakra azzal, hogy a kezelések igazolt összegével arányban került a járadék egy havi összege meghatározásra. A lejárt járadék vonatkozásában a felek csak utaltak annak helytelen összegére anélkül, hogy a fellebbezéseik azt érintették volna, ezért e tekintetben az ítélet tábla sem érintette az első fokú ítéletet, mindössze megjegyzi, hogy annak kijavítása kérhető az elsőfokú bíróságtól a Pp. 224. §-ának (1) bekezdése alapján.

A leírtak miatt az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, s a II. rendű felperes javára megítélt nem vagyoni kártérítés összegét leszállította, egyebekben pedig azt helyben hagyta. Az így megváltoztatott döntés szükségessé tette a II. rendű felperes és az alperes között a perköltségviselésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatását is - a Pp. 81. §-ának (2) bekezdése a továbbiakban már nem volt alkalmazható -, ezért az ítélet tábla mellőzte az alperes 300 000 Ft perköltség megfizetésére való kötelezését, és a II. rendű felperest kötelezte a pernyertesség-pervesztesség arányára figyelemmel, de a kifejtett tevékenységgel arányban álló mérsékelt összegű perköltség megfizetésére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5)-(6) bekezdései szerint a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapuló teljesítési határidő mellett.

Az I. rendű felperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért ő a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesnek perköltséget fizetni, melynek összegét az ítélet tábla a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése alapján, de a kifejtett tevékenységhez igazodó mérsékelt összegben határozta meg. Az alperes a saját fellebbezése tekintetében nagyobb részben pervesztéses lett, ezért ő a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján köteles a II. rendű felperesnek perköltséget fizetni, aminek az összegét a pervesztességhez igazodóan szintén az előbbiek szerint határozta meg az ítélet tábla, az ő

esetében a felperesek jogi képviselője által a tárgyalás berekesztése előtt tett nyilatkozatra figyelemmel az általános forgalmi adó hozzászámításával (a most felhívott rendelet 4/A. §-ának (1) bekezdése). A teljesítési határidők a Pp. 217. §-ának (1) bekezdésén alapulnak. A felperesek személyes költségmentessége és az alperes személyes illetékmentessége okán a fellebbezések illetéke az állam terhén marad - a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése, valamint a 14. §-a és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. §-a értelmében.

Debrecen, 2012. május hó 9. napján

dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta sk. a tanács elnöke, dr. Bakó Pál sk. előadó bíró, dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -